

LÆREPLAN FOR KRISTNE FRISKOLER

OVERORDNET DEL

Til bruk i kristne skoler som er godkjent etter friskolelovens § 2-1a.
Godkjent av Utdanningsdirektoratet 19. juni 2020

Innhold

- A. Om overordnet del i læreplan for kristne friskoler
- B. Formålet med opplæringen i en kristen skole
  - B.1 Friskolelovens formålsparagraf
  - B.2 Skolens vedtekter
- C. Skolens kristne grunnlag og konsekvenser av grunnlaget
  - C.1 Skolens kristne grunnlag
  - C.2 Konsekvenser av skolens kristne grunnlag
- D. Kunnskapsløftet. Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen
  - D.1 osv (her følger innholdet i offentlig overordnet del)

A. Om overordnet del i læreplan for kristne friskoler

Forholdet til Kunnskapsløftets "Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen"

Kristne friskoler er opprettet for å gi hjelp til foreldre som ønsker en kristen oppdragelse og undervisning for sine barn, og for unge og voksne som ønsker en skolegang basert på et kristent livssyn. Skolene er åpne for alle og bygger på menneskerettighetene foreldrerett, religionsfrihet og samvittighetsfrihet (menneskerettsloven).

Dette dokumentet er godkjent til bruk for de skolene som har valgt å bruke læreplanverkets (Kunnskapsløftets) "Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen" og som vil understreke og synliggjøre hvordan forståelsen av dette blir preget av skolens kristne grunnlag (jfr forskrift til friskoleloven § 2A-2). Dokumentet inneholder både læreplanverkets overordnede del (pkt D) og en innledning til denne som setter den inn i en kristen ramme (pkt C).

Læreplanverket (pkt D nedenfor) henviser til opplæringslovens formålsparagraf. Friskolene er ikke forpliktet på denne, men på friskolelovens formålsparagraf. Verdiene i opplæringslovens formålsparagraf er ikke i strid med friskolelovens formålsparagraf eller kristne verdier generelt. Disse verdiene vil her bli satt inn i en overordnet kristen ramme.

B. Formålet med opplæringen i en kristen skole

B.1 Friskolelovens formålsparagraf

§ 1-1. Formålet med lova

Formålet med denne lova er å medverke til at det kan opprettast og drivast frittstående skolar, slik at foreldre og elevar kan velje andre skolar enn dei offentlege, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 2.

Opplæringa ved skolar som blir godkjende etter lova her, skal ta sikte på:

- a) å utvikle personlegdommen, talentet og dei mentale og fysiske evnene til elevane,
- b) å utvikle respekt for menneskerettane, grunnleggjande fridommar og for dei prinsippa som pakta til Dei sameinte nasjonane vernar om,
- c) å utvikle respekt for foreldra og den kulturelle identiteten, språket og verdiane til eleven, for dei nasjonale verdiane i det landet der eleven bur, og respekt for kulturar som er ulike hans eller hennar eigen,
- d) å førebu eleven til eit ansvarleg liv i eit fritt samfunn i ei ånd av forståing, fred, toleranse, likestilling mellom kjønna og venskap mellom alle folkeslag, etniske, nasjonale og religiøse grupper og personar som høyrer til urfolk,
- e) å fremje respekten for naturmiljøet.

Det skal leggjast vekt på å skape godt arbeidsmiljø og gode samarbeidsformer mellom lærarar og elevar og mellom skole og heim. Alle som er knytte til skolen, skal arbeide for å hindre at elevane kjem til skade eller blir utsette for krenkjande ord eller handlingar.

B.2 Skolens vedtekter

I tillegg til friskolelovens formålsparagraf har hver skole sine vedtekter der skolens formål presiseres.
Det settes inn her.

VEDTEKTER FOR STRAUMFJORDNESSKOLE.

VEDTEKTER.

§ 1

Skolens navn, art og lokalisering.

Skolens navn er Straumfjordnes skole.¹

Straumfjordnes skole er en kristen privat grunnskole som skal gi undervisning på barne- og ungdomstrinnet. Elever som fyller kravene til opptak i den offentlige grunnskole kan søke elevplass. Skolen skal være lokalisert til Nordreisa kommune.

§ 2

Skolens verdigrunnlag, basis og formål.

- a) Skolens verdigrunnlag og basis skal være kristen tro og moral, slik den kommer til uttrykk i bibelen. I lærespørsmål skal skolen dessuten være bundet til evangelisk- Luthers lære, slik den kommer til uttrykk i de oldkirkelige symboler, og den lutherske kirkes bekjennelsesskrifter i Konkordieboken.²
- b) Skolen skal, - ved guds nåde, - og i forståelse og samarbeid med hjemmet, hjelpe til med å gi elevene en rett kristen undervisning og oppdragelse, slik at de kan bli hos Kristus når de vokser opp, likesom de ved dåpen er innpodet i han.
- c) Skolen skal videre:
  - gi elevene en bibelsk kristendomsopplæring etter den evangelisk-lutherske bekjennelse.
  - Gi god allmennkunnskap og undervisning i henhold til gjeldende skolelover (grunnskoleloven og privatskoleloven), og føre elevene fram til offentlig godkjent avgangseksamen.
  - Forsøke å utvikle den enkeltes evner og anlegg slik at elevene kan leve gud til ære, og til gavn for sine medmennesker.

§ 3

Skolens organisasjonsform.

Skolen er et eget rettssubjekt som skal organiseres som en forening. For å være en deltaker/deltakere må foreldre/foresatte tilhøre den luthersk- læstadianske menighet, og ha barn i skolen eller ha barn under skolepliktig alder påmeldt i skolen. I tillegg kan foreldre/foresatte være deltaker i et antall år tilsvarende det antall år de har hatt barn i skolen, dog høyst 5 år.

---

¹ Nordreisa Privatskole skiftet navn til Straumfjordnes skole i slutten av januar 2001

²Anhanget til de schmakaldiske artikler anses ikke å være noe tema i undervisningen

Offentlige tilskudd.

Alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode.

§ 5

Foreldre og deltakernes forpliktelser.

- a) De som til enhver tid har barn i skolen, plikter å betale skolepenger i samsvar med det som blir fastsatt av styret.
- b) De øvrige deltakere plikter å betale den minimums kontingent som eventuelt blir fastsatt av deltakermøtet.
- c) De øvrige deltakere har overfor tredjemann ikke noe ansvar for skolens forpliktelser.

§ 6

Skolens organer.

Skolens organer er:

- a) Ordinært deltakermøte
- b) Styret
- c) Økonomiutvalget
- d) Foreldrerådet
- e) FAU
- f) Lærerrådet
- g) Elevrådet.

§ 7

Ordinært deltakermøte.

- a) Deltakermøtet består av de personer som fyller kravene som nevnt i § 3. Ordinært deltakermøte avholdes innen utgangen av april, og innkalles av styret med minst 8 dagers varsel. Innkallingen skal være skriftlig og inneholde sakliste. Deltakermøtet er beslutningsdyktig når minst $\frac{1}{2}$ parten av deltakerne som har barn i skolen møter. Dersom ikke minst $\frac{1}{2}$ parten av deltakerne møter blir det innkalt til nytt deltakermøte innen 14 dager, og deltakermøtet er da beslutningsdyktig med de deltakerne som da møter.
- b) Deltakerne har rett til å møte med skriftlig datert fullmakt. På deltakermøtet har alle deltakere en stemme hver.
- c) Hvor ikke annet er bestemt i vedtektene, skal alle beslutninger på deltakermøtet treffes med alminnelig flertall blant de frammøtte stemmeberettigede. Ved personvalg må

kandidaten ha minst 50 % av de avgitte stemmene for å kunne regnes som valgt. Møteleder har ikke dobbelstemme. Ved stemmelikhet avgjøres saken loddtrekning.

- d) Valg av styrets leder, og styremedlemmer skal skje skriftlig. Andre valg og eller avstemninger skal skje ved åpen votering. Blir det bedt om skriftlig votering, skal det etterkommes.

§ 8

Deltakermøtets oppgaver.

Deltakermøtet skal:

- a) Godkjenne innkallinga, saksliste og deltakernes møterett.
- b) Velge møteleder og sekretær.
- c) Velge styre, styreleder og revisor.
- d) Godkjenne styrets årsmelding og regnskap.
- e) Fastsette (minimums kontingent) kontingent for deltakerne som ikke har barn i skolen.
- f) Vedta å endre vedtekter, jfr. § 13.
- g) Velge valgkomite som består av 3 medlemmer og 2 vara medlemmer. Komiteen velges for 2 år. Komiteens leder og et medlem velges det ene året, et medlem neste år. Første gang ved loddtrekning.
- h) Behandle andre saker som står nevnt på innkallinga. Saker som har direkte tilknytning til en sak, kan tas opp selv om den ikke står på sakslista.

§ 9

Ekstraordinært deltakermøte.

Ekstraordinært deltakermøte avholdes når styret beslutter det, eller når minst 20 % av deltakerne krever det. Reglene om innkalling, deltakelse og stemmerett er de samme som ordinært deltakermøte. Bare saker på saksliste kan behandles på ekstraordinært deltakermøte.

§ 10

Skolens styre.

- a) Skolens styre skal bestå av 5 medlemmer og 3 nummererte vara medlemmer.
- b) Som styremedlemmer kan velges personer som oppfyller kravet til deltaker, jfr. § 3, og andre personer som støtter skolens verdigrunnlag, basis og formål, jfr § 2. Dog skal styret alltid ha en sammensetning der minimum 3 medlemmer fra deltakere har barn i skolen.
- c) Styrets leder velges av deltakermøte ved særskilt valg.
- d) Styret velger selv nestleder og sekretær seg imellom.
- e) Funksjonstiden for styremedlemmer er 2 år, slik at styrets leder og to styremedlemmer står på valg det ene året, og to styremedlemmer det andre året. Første gang ved loddtrekning. Funksjonstiden for vara medlemmer er 1 år

§ 11

Styrets ansvarsforhold og oppgaver.

1. Styret har den øverste ledelsen ved skolen, og skal se til at den blir drevet i samsvar med gjeldende lover, forskrifter, skolens vedtekter og de retningslinjer som er bestemt av deltakermøtet.
2. Styret holder møter så ofte det er nødvendig, eller når minst to medlemmer krever det. Styrets leder innkaller til møtene. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er til stede. For at en gyldig beslutning kan fattes må minst 3 medlemmer være enige.
3. Styret skal føre protokoll over forhandlingene. Protokollen skal undertegnes av samtlige møtende medlemmer. De er ansvarlige for ethvert vedtak hvis ikke uenigheten er ført til protokollen.

4. Videre skal styret.
  - a) Sørge for en tilfredsstillende organisering av skolens drift, herunder ansettelse og oppsigelse av rektor og annet undervisningspersonale. Styret avgjør hvilke og hvor mange undervisningsstillinger skolen skal ha. Styret avgjør også hvilke andre stillinger som skal være ved skolen, og hvilke oppgaver disse skal ha.
  - b) Fastsette lønns og arbeidsvilkår. For rektor og undervisningspersonale etter reglene i Privatskolelovens § 16.
  - c) Vedta skolens budsjett og ha ansvaret for regnskapet.
  - d) Fastsette reglement og instruks for skolen og dens ansatte.
  - e) Styret kan delegerer myndighet til rektor i andre saker enn det som følger av nr. 1,2,3 og 4 a-d i denne paragraf.
5. Styrets leder, nestleder og rektor undertegner på skolen vegne. Styrets leder eller nestleder, samt et styremedlem i fellesskap forplikter skolen ved sine underskrifter.

§ 12

Rektor.

Skolen skal ha en rektor som har den daglige ledelsen ved skolen, så vel pedagogisk som administrativt. Rektor plikter å se til at skolen blir drevet i samsvar med skolens vedtekter, gjeldende lover, forskrifter, reglementer, instruks og styrets vedtak.

Styret utarbeider instruks for rektor.

§ 13

Skolens råd.

Skolen skal ha råd og utvalg i samsvar med privatskoleloven.

§ 14

Vedtektsendringer.

- a) Den som oppfyller kravene til deltaker på ordinært deltakermøte, jfr.§ 3, kan innen 31. mai sende forslag til styret om vedtektsendring. Styret avgir innstilling, og fremlegger saken for deltakermøte.
- b) Styret kan bestemme at forslaget skal behandles på et ekstra ordinært deltakermøte forut for det ordinære deltakermøte. Forslaget skal inntas i, eller vedlegges innkallinga til deltakermøte.
- c) For gyldig vedtak kreves minst 2/3 flertall av de angitte stemmer (kvalifisert flertall).
- d) Det kreves minst ¼ flertall av avgitte stemmer for å endre § 2 a.

§ 15

Voldgift.

- a) Tolkning av disse vedtekter, og tvister mellom skolen og en deltaker om hvordan vedtektene skal forstås, kan ikke bringes inn til prøvelse for de ordinære domstoler. Tvister av denne art avgjøres av en voldgiftsrett bestående av 3 medlemmer. Lederen av voldgiftsretten oppnevnes av Nord-Troms herredsrett. Skolens styre og vedkommende deltaker som er part i tvisten, oppnevner ett medlem hver.
- b) Deltaker som vil reise voldgiftssak mot skolen, må innen en måned regnet fra det tidspunkt vedkommende fikk skriftlig melding om skolens standpunkt, underrette skolens styre om at voldgiftssak vil bli reist.
- c) Voldgiftsretten avgjør tvisten med endelig virkning for partene.

§ 16

Oppløsning.

- a) Deltakermøte eller et ekstraordinært deltakermøte kan med minst 2/3 flertall (kvalifisert flertall) vedta at skolen skal oppløses. Ved beslutning om oppløsning skal deltakermøtet/ ekstraordinært deltakermøte velge et avviklingsstyre bestående av tre (3) medlemmer valgt blant deltakerne. Av disse skal det velges en leder.
- b) Ved oppløsning skal avviklingsstyre sørge for å avhende på en forsvarlig måte skolen eiendeler. Tiloversblevne midler etter all gjeld er dekket skal tilfalle andre kristne private skoler i Nord Troms regionen som har en formålsparagraf mest mulig lik disse vedtekter § 2 jfr. også vedtektens § 3.
- c) Dersom flere skoler er etablert og de vedtektsmessig jfr. ovennevnte stiller likt, skal der skje en likefordeling mellom skolene.
- d) I tilfelle det på avviklingstidspunktet ikke finnes andre kristne privatskoler i regionen med formål som nevnt ovenfor, skal midlene tilfalle den Luthersk-læstadianske menighet i Nordreisa, øremerket barne- og ungdomsarbeide.

Vedtatt på foreldremøtet 11.06.93

§ 6, § 7 pkt. g og § 10, pkt. 5 endret på delt.møte 19.10.95

§ 3 og § 9 pkt. b og e endret på delt.møte 14.10.96

§ 1, § 2, § 4 og § 5 pkt c og e, § 6 pkt a, b og c, § 7 pkt e, § 13 pkt. a endret på deltakermøte 28.10.10

§ 3 og § 6 ble endret på deltakermøtet 3.11.11

Ny § 4 vedtatt på deltakermøte 08.05.18, nummerering av § 5-15 endres dermed til § 4 blir ny § 5 osv.

C. Skolens kristne grunnlag og konsekvenser av grunnlaget

C.1 Skolens kristne grunnlag

Kristne friskoler er et alternativ til offentlig skole og vil ha en tydeligere kristen forankring enn opplæringslovens bestemmelse om å "byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon" (oppl. § 1-1 andre ledd). Kristen gudstro og kristen etikk vil gjennomsyre skolens liv og innhold. Den overordnede delen i læreplanverket vil i disse skolene forstås ut fra det kristne livssyn som skolene bygger på og vil formidle, og de felles verdiene vil bli forstått og begrunnet ut fra dette. Det følgende er momenter i kristen tro som er viktige å ha med seg inn i forståelsen av læreplanverkets overordnede del.

- En overbevisning om at kristen tro uttrykker sannheten om den treenige Gud, verden, mennesket og fremtiden, slik de oldkirkelige trosbekjennelsene legger til grunn.

- Gud har skapt og opprettholder verden. Mennesket er ikke bare en del av naturen, det er i en særstilling som skapt i Guds bilde og til fellesskap med ham. Gud har gitt mennesket ansvar for å forvalte skaperverket.

- Hvert menneske er skapt med ånd, kropp og sjel, er villet og elsket av Gud og har en ukrenkelig verdi.

- Forholdet til Gud, medmennesker og verden ble ødelagt da mennesket vendte seg bort fra Gud. Jesu Kristi død og oppstandelse gjenopprettet dette forholdet og gir frelse og evig liv.

- Bibelen gir kjennskap til Gud og hans frelsesverk i Jesus Kristus. Dette er kunnskap som Gud har åpenbart og som vi ikke kan finne ut av oss selv.

- Kristen etikk er samfunnsbyggende og samfunnskritisk. Den har fokus på likeverd, nestekjærlighet, forvalteransvar og omsorg for de svake, og den setter rammer for rett og galt.

C.2 Konsekvenser av skolens kristne grunnlag

Ut fra skolens kristne grunnlag ønsker de kristne friskolene å understreke noen momenter som er viktige i forståelsen og praktiseringen av læreplanverkets overordnede del. Disse er ikke knyttet til bestemte formuleringer i læreplanverket, men til gjennomgående verdier og holdninger. Det gjelder både skolen som fellesskap og den enkelte ansatte som, i kraft av å være rollemodell, skal vise elevene skolens verdier i praksis. Lærernes engasjement for det skolen står for og vil formidle, påvirker elevenes interesse. Vi nevner seks momenter:

- Livssyn, enten det er religiøs tro eller et sekulært livssyn, er en grunnleggende del av menneskers identitet. Når skolen skal bidra til elevenes identitetsutvikling, vil trosdimensjonen være viktig. Skolen påvirker ut fra kristen tro, både i undervisning, oppdragelse og forkynnelse, en påvirkning som skjer med respekt for hver enkelt elev, deres foreldre/foresatte og bakgrunn.

- Verdier vil alltid ha sin rot i et livssyn. Kristen tro og kristent livssyn har som fundament at Gud har åpenbart sannheten om seg selv og oss, og at Gud henvender seg til det enkelte individ. Dette preger forståelsen og praktiseringen av verdier som respekt, toleranse, trosfrihet og likeverd. Skolen ønsker å påvirke elevene til å søke sannhet og til å vise respekt for mennesker som tror og tenker annerledes. Elevene utfordres til å reflektere og gjøre egne valg.

– Etisk bevissthet og refleksjonsevne er viktig, men ikke tilstrekkelig. Erfaring viser at menneskene ikke alltid gjør det de vet er godt og rett, derfor er vanedannelse og holdningsdannelse også nødvendig og en del av skolens oppgave. Både holdningsdannelse og refleksjon vil ha utgangspunkt i kristen etikk. Skolen skal gi elevene et realistisk bilde av verden, der nestekjærlighet kan fremelskes og egoisme og ondskap kan bekjempes.

- Forvalteransvaret er en del av Guds oppdrag til menneskene. Skolen skal skape bevissthet om bruk og vern av natur og ressurser og at menneskenes langsiktige behov og naturens egenverdi er viktige perspektiver. Skolen skal vise at forvalteransvaret er nært knyttet til rettferdig fordeling og hensynet til de som kommer etter oss.

- Kritisk tenkning skjer alltid ut fra et grunnsyn, vitenskapen og fornuften er ikke nøytrale. Det innebærer at på en kristen skole vil elevene lære å se etter livssynsmomenter som ligger til grunn for kunnskapen og også å bli bevisst grunnlaget for sin egen kritiske tenkning.

- Skolen skal legge til rette for at elevene kan oppleve at de har noe å bidra med ut fra den enkeltes gudgitte evner og til beste for fellesskapet. Skolen skal hjelpe elevene til å bli samfunnsborgere med fokus på hvordan de kan skape og ta vare på et samfunn som er godt for alle, også de svakeste, både individuelt og på samfunnsnivå.

D. Kunnskapsløftet. Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen

(Her følger innholdet i offentlig overordnet del)

Tillegg til formålsformuleringen i læreplaner for fag i Kunnskapsløftet

Til bruk i kristne grunn- og videregående skoler, etter styrevedtak.

Synliggjøringstillegg for seks gjennomgående fag i Kunnskapsløftet 2020 er godkjent av U-dir 19.juni 2020

Kroppsøving

Mennesket er skapt av Gud som ein integrert heilskap av ånd, sjel og kropp. Menneska er ulike, men alle har same verdi. I kroppsøvingfaget vert likeverdet utfordra på ein særskilt måte, opplæringa skal hjelpe elevane til å sjå at deira verdi er uavhengig av prestasjonar og funksjonsevne. Faget skal lære elevane å setje pris på seg sjølve, med den kroppen dei har, og å ta vare på kroppen som ein del av skaparverket. Faget skal fremje positiv livsutfalding og innsats ut frå eigne føresetnader, og motverke det seksualfikserte og marknadsstyrte fokuset på kroppen som er utbreidd i samfunnet.

Samspel i leik og idrett legg til rette for gode fellesopplevingar. Faget skal ut frå ei vid forståing av fair play-omgrepet gje elevane høve til å vise omsorg for kvarandre og oppmuntre kvarandre slik at rørsleglede og sjølvkjensle vert styrkt. Friluftsliv skal gje elevane glede gjennom naturopplevingar, lære dei respekt for natur og miljø og aktivt motivere til forvaltaransvar for alt Guds skaparverk.

Naturfag

Gud har skapt verden og holder den oppe. At han har gitt mennesket ansvar for å forvalte den, gir et viktig perspektiv på natur- og miljøvern. Virkelighetsoppfatning og kunnskapssyn kan ha betydning for

hvordan naturvitenskapelige resultater presenteres og tolkes. Vitenskapelige sannheter forandres og utvikles. Faget skal generelt styrke elevenes evne til å vurdere kunnskap i lys av disse momentene, inkludert å se ulike oppfatninger om verdens tilblivelse i lys av naturvitenskapelige forklaringsmodeller.

Faget skal formidle at mennesket står i en særstilling i skaperverket, med en naturside og en åndsside. Menneskets verdi er forankret i skapelsen, livet er hellig og ukrenkelig fra unnfangelse til naturlig død. Faget skal ruste elevene til å vurdere hvilke konsekvenser dette bør få for naturvitenskapelig forskning på mennesket. I etiske vurderinger av forskning og bruk av forskningsresultater er kristen etikk et godt grunnlag for å vurdere hva som er godt for enkeltmennesker og samfunn. Elevene skal motiveres til å bruke sine evner og sin naturfaglige kompetanse til det beste for sine medmennesker, både lokalt og globalt.

Norsk

Tekstene som elevene møter i faget vil påvirke deres dannelse og identitetsutvikling, også på det livssynsmessige området. Mer eller mindre tydelig bærer tekstene med seg et grunnleggende syn på mennesket, samfunnet og meningen med livet. Utvikling av evne til kritisk tenkning vil innebære at elevene lærer å analysere hvilke normer og verdier som formidles og å vurdere disse. I faget skal de møte tekster som gir dem positive forbilder, utvider deres horisont og skaper empati.

Bibelen og kristendommen generelt er grunnleggende i vår kultur. Bruk av tekster som gir innsikt i kristen tro og etikk vil derfor være viktig for kulturforståelsen. Slike tekster vil også kunne være et kritisk korrektiv til dagens majoritetskultur og slik hjelpe elevene til å bli reflekterte samfunnsborgere, med respekt for mennesker med forskjellig ståsted.

Gud har gitt mennesket evner til kommunikasjon og kreativitet. Faget skal hjelpe elevene til å bruke språket ansvarlig, til Guds ære og til tjeneste og glede for sine medmennesker, både individuelt og på samfunnsnivå.

De tre følgende tilleggene, for engelsk, matematikk og samfunnsfag, ble sendt U-dir for godkjenning 18. desember 2015. Etter avslag i desember 2016 ble delvis reviderte forslag sendt inn i mai 2017.

Engelsk

Ord og språk er grunnleggende for å leve og utvikle både eget liv, fellesskapsliv og livet i naturen. Gjennom å gi navn til omverdenen realiserte det første mennesket noe av den skaperevne og skaperkraft Gud i begynnelsen la ned i mennesket. Evnen til kommunikasjon skaper identitet og er en gave som skal brukes til Guds ære og til tjeneste og glede for medmennesker, både individuelt og på samfunnsnivå. Faget skal skape åpenhet for nye mennesker og nye kulturer, både i Norge og utover i verden, gi engasjement og vekke ansvarsfølelse. Å kunne forstå og snakke et fremmedspråk som engelsk er en måte å både utvide sin egen verden på og å vise andre respekt. Faget skal utruste elevene til å vise gjestfrihet og nestekjærlighet og oppmuntre dem til å gjøre det.

Tekstene og språkövelsene som elevene møter i faget, vil påvirke deres identitetsutvikling og livssyn. Mer eller mindre tydelig bærer tekstene med seg et grunnleggende syn på mennesket, samfunnet og meningen med livet. Utvikling av evne til kritisk tenkning vil innebære at elevene lærer å analysere hvilke verdier som formidles og å vurdere disse. I denne prosessen vil de også bevisstgjøres i forhold til sin egen kultur. Tekstutvalget skal inneholde tekster som gir positive forbilder, både historiske og fiktive, utvider deres horisont og skaper empati.

Engelskfaget skal gi mulighet til å delta i kommunikasjon om kristne og generelle religiøse emner. Tekster og språkövelser som reflekterer liv med en gudsdimensjon er en naturlig del av faget. Bruk av tekster som gir innsikt i kristen tro og etikk vil være viktig for kulturforståelsen, siden kristendommen

har vært grunnleggende i vestlige kulturer der engelsk er hovedspråk. Det vil være naturlig med kontakt med kristne menigheter, f.eks. på språkreiser.

Vekten kan lett legges på den åpenbare nytten og nødvendigheten av å kunne engelsk, faget har også muligheten til å vise elevene gleden ved å mestre et språk for sin egen del og de muligheter det gir for opplevelser og fellesskap. Slik kan faget også utvikle en generell motivasjon for å lære språk.

Matematikk

Matematikken bygger på at verda er skapt med struktur og orden. Grunnsteinane i matematikken er føresetnader, aksiom, som ikkje kan provast, fagfeltet er slik eit døme på at ikkje all kunnskap bygger på vitskaplege prov. Matematikken har også nokre estetiske verdiar – han har mønstre, reglar og former som kan vekke undring og glede. Gjennom å arbeide med matematikken kan ein få større undring og respekt for skaparverket og Gud som skapar.

Matematikken er eit språk Gud har gitt menneska for å kunne forstå og forvalte skaparverket. Kunnskapen som matematikken hjelper oss til å få kan nyttast i teneste for Gud, medmenneske og resten av skaparverket. Det etiske aspektet er viktig i undervisninga, mellom anna for å vise elevane korleis statistikk o.l. vert nytta for å fremje politiske og ideologiske standpunkt.

Matematikkundervisninga er ofte knytt til praktiske døme. Implisitt i desse vil det gjerne vere haldningar og verdiar som påverkar elevane. Elevane skal lære å nytte matematikken i døme som fremjar nestekjærleik, forvaltaransvar og gleder ved å gje og som motverker materialisme og konsumenthaldning. Utvikling av evne til kritisk tenking vil innebære at elevane lærer å analysere kva normer og verdiar som vert formidla og å vurdere desse.

Samfunnsfag

Ei bibelsk forståing av samfunnet tar utgangspunkt i ei røyndomsoppfatning og eit menneskesyn som seier at Gud har skapt verda, held henne oppe og er aktiv i menneska sitt liv. Han ønskjer at menneska gjennom sine handlingar skal vere aktive medspelarar i den planen han har for samfunnet. Gud greip tydeleg inn i historia då han vart menneske og kan framleis gripe inn, men samfunnsvitskapen kan ikkje seie noko om korleis det skjer.

Mennesket er satt til å forvalte skaparverket og har ansvar overfor Gud, medmennesket og skaparverket. Å vere ein ansvarleg samfunnsmedlem er ei gudsteneste. Fordi mennesket er skapt i Guds bilete har det potensiale til å gjere godt, men på grunn av syndefallet har det og potensiale til å gjere vondt. Gud har sett dei ti boda som eit vern ikring individ og samfunn. Kva det gode liv og det gode samfunn er, er ikkje spørsmål med verdinøytrale svar. Faget må difor gje stort rom for refleksjon rundt kva som er godt og rett i samfunnet, og må klargjere korleis ulike tankesystem fører til ulike verdi- og samfunnssyn. Faget skal også gje kunnskap om religionen sin påverknad på etiske haldningar, sosiale strukturar og lover, og spesielt korleis kristen tru, tanke og sed har prega utviklinga i Noreg.

Samfunnsfaget skal skape medvit om sambandet mellom livssyn og samfunnssyn og utfordre elevane til å vere aktive i bygginga av samfunnet. Ein sunn balanse mellom plikter og rettar, basert på likeverd og respekt, gir hjelp til å ta ansvar for eige og medansvar for andre sitt liv. Mennesket etter syndefallet kan verte freista til å misbruke makt. Difor er demokrati og menneskerettar viktige rammer rundt samfunnslivet.